

יום עיון בנושא
אי-וודאות אסטרטגית בביטחון לאומי

מוסד שמואל נאמן

126.6.2018

תכנית הכנס כוללת שש הרצאות בליווי דיון פתוח. ההרצאות תתמקדנה בגישות סותרות ומשלימות לניהול אי-וודאות בתחום האסטרטגיה בביטחון הלאומי. שאלות רקע שבהן יתקיים דיון ביום העיון הן כדלהלן.

מה זה אי-וודאות אסטרטגית בביטחון לאומי?

1. מהי אי-וודאות אסטרטגית? מה חדש בנושא זה? האם מפקדים כגון אלכסנדר, נפוליאון או רומל עמדו בפני אי-וודאות אסטרטגית במובן שהיא מוכרת לנו כיום?
2. האם אי-וודאות אסטרטגית נובעת מיחידות צבא קטנות או שהיא נובעת רק מאיומים צבאיים משמעותיים? בעידן זה של מידע גלובלי מיידי וכלי נשק רבי עוצמה, האם אי-וודאות אסטרטגית היא בעיקרה טקטית?
3. מהם הממדים הגיאוגרפיים או הלא-צבאיים של אי-וודאות אסטרטגית?
4. כיצד משפיעה הערכת אי-הוודאות האסטרטגית על מדיניות ממשלתית לביטחון לאומי? מה ההשפעה הרצויה?
5. מהם האיומים האסטרטגיים כיום? טרור, התקוממות, מלחמה קונבנציונלית? האם יש הבדלים אזוריים: אירופה, המזרח התיכון, צפון אמריקה וכו'?

מה לעשות בקשר לאי-וודאות אסטרטגית?

1. תגובות תורתיות לאי-וודאות אסטרטגית. האם יש צורך בתורה (דוקטרינה) חדשה? אם כן, מה היא צריכה להיות?
2. בניין הכוח. איזה סוג של כוחות מזוינים יש להעמיד על מנת להתמודד עם אי-וודאות שקיימת כיום? האם הדגש הרצוי הוא על פעולות משולבות של יחידות מיוחדות, או דווקא על כוחות קונבנציונליים בעלי יכולת רחבה (קרקע, אוויר, ימית)?
3. מהו תפקיד הערכת המודיעין בניהול אי-וודאות אסטרטגית? האם יש צורך לשים דגש על התרעה מוקדמת, או על מודעות מצבית והבנה הקשרית?
4. מי אחראים לזיהוי אי-וודאות אסטרטגית? אילו כישורים ומיומנויות הם צריכים? אילו סמכויות הם צריכים? האם הם צריכים להיות מרוכזים או מפוזרים? כיצד מנהלים את הקשרים בין גורמים צבאיים ואזרחיים?
5. תגובות ארגוניות. מהן ההשלכות הארגוניות של אי-וודאות אסטרטגית? אילו מבנים ארגוניים נדרשים? איזה דרכי תקשורת, פיקוד, ובקרה מתאימים? מהן הדרכים לעודד ולשפר למידה הארגונית?
6. תגובות מתודולוגיות. מקורות אי-הוודאות האסטרטגית הם בעצמם מאד לא וודאיים. לדוגמה, סייבר הוא איום אסטרטגי חדש. העתיד מסתיר חידושים אחרים (שעדיין אינם ידועים) בעלי השלכות אסטרטגיות. מהן המתודולוגיות לניהול העתיד הלא ידוע?